

MEMÒRIA HISTÒRICA Els grups parlamentaris catalans mantenen oberta la negociació d'una llei que podria obligar a retirar-lo

El monument franquista de la Batalla de l'Ebre complix 60 anys sense el seu futur resolt

Tortosa Dani Camacho Cugat

La intenció del Govern de la Generalitat l'any 2020 era que el Monument de la Batalla de l'Ebre de Tortosa tingués els dies comptats. Això no va ser possible i este diumenge, el monòlit complirà seixanta anys des que el dictador Francisco Franco va inaugurar-lo. Un 21 de juny del 1966, segons la premsa de l'època, 100.000 persones se van aplegar a la llera del riu per a presenciar la inauguració a càrrec del dictador.

L'acte va formar part d'una visita oficial de Franco a les Terres de l'Ebre. El monument, obra de l'escultor Lluís Maria Saumells, havia sigut concebut per a commemorar el vint-i-cinquè aniversari de la victòria franquista a la Batalla de l'Ebre, tot i que la seua construcció es va allargar diversos anys fins a culminar amb la inauguració del juny de 1966.

Originalment, l'obra va rebre el nom de "Monumento en honor al glorioso ejército vencedor de la Batalla del Ebro", una denominació que evidenciava el seu caràcter d'exaltació de la victòria franquista. Amb una alçada total d'uns 45 metres, el conjunt monumental incorpora diversos elements simbòlics vinculats al règim, com la creu de Sant Jaume dedicada a l'exèrcit rebel, una gran creu cristiana i una figura de bronze que corona l'estructura.

Sis dècades després, el monument continua ocupant el centre del debat polític i memorial a Tortosa. La Generalitat va iniciar els tràmits per a retirar-lo després de descatalogar-lo com a bé patrimonial l'any 2020 i va arribar a adjudicar les obres de desmantellament. Fins i tot se va dissenyar el dispositiu tècnic per a tallar-ne l'estructura i retirar-la per fases. No obstant això, diversos recursos judicials van acabar paralitzant l'actuació quan la retirada semblava imminent.

La retirada del monument franquista continua actualment encallada als tribunals

La situació continua encallada als tribunals. Tot i que en els darrers mesos i anys s'han anat resolent recursos relacionats amb la descatalogació del monument, la retirada encara no s'ha executat. De fet, l'última novetat és la continuïtat del procediment per la llicència d'obres al jutjat contenciós administratiu de Tarragona, i per això caldrà esperar la sentència per a saber si es pot procedir amb la retirada o no.

Tot i això, el Departament de Justícia, en un comunicat als mitjans, va assegurar que la qüestió es podria

Vista del monument franquista de Tortosa des del pont de l'Estat. /C. PUIG

abordar amb l'aprovació de la nova llei de memòria. Una llei que no para de patir retards. De fet, ara, els grups parlamentaris han ajornat l'acord sobre la llei de memòria democràtica i caldrà continuar les negociacions a la cambra catalana.

La iniciativa ja havia passat gairebé tots els tràmits parlamentaris durant la passada legislatura amb Pere Aragonès a la presidència, però amb la convocatòria d'eleccions, va decaure.

El Govern de Salvador Illa va apro-

var el projecte de llei a finals del 2024, i més tard la majoria dels grups parlamentaris van rebutjar les esmenes a la totalitat de PP i Vox. El text registrat a la cambra era el mateix que va impulsar el Govern anterior d'ERC, però ara, amb els tràmits, caldrà esperar a veure els canvis que puguin implementar els diputats. La intenció, a més, era que hi hagués una esmena explícita que parlés de la retirada del monòlit tortosí. El text obligaria, en un termini de dos anys, a retirar els elements franquistes de la via pública. De fet, segons dades de l'ACN, a les Terres de l'Ebre, a banda del monument, encara queden més d'una cinquantena d'elements franquistes com plaques d'habitatges, gravats, creus, tombes o grafitis.

CATÀLEG DE SÍMBOLS L'altra via es podria obrir a Madrid, ja que el Ministeri de Memòria Democràtica està elaborant un catàleg de símbols i elements contraris a la memòria democràtica. Un catàleg que hauria de donar compliment a la Llei 20/2022, que obliga l'Administració general de l'Estat a fer un catàleg d'elements que han de ser eliminats. El president del Govern espanyol, Pedro Sánchez, va anunciar l'elaboració del catàleg el passat 20 de novembre, però a hores d'ara, encara no hi ha hagut novetats. ■